Redactiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu, Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulu inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 200. Braşovŭ, Duminecă 11 (23) Septemvre 1888.

Procesulŭ de pressă alŭ generalului Doda,

pertractatŭ înaintea curţii cu juraţi din Aradŭ în 17 Sept. 1888.

(Raportŭ stenograficŭ alŭ „Gaz. Trans.")

(Fine).

Acusa procurorului Vincenţiu Cserna : Onoratŭ juriu! Binevoiţi a ţine sémă la aceea, că Traianŭ Doda, generalŭ în pensiune, a fostŭ alesŭ deputatŭ la anulŭ 1887 în cerculŭ Caransebeşului. Nu şi-a ocupatŭ loculŭ, ci după deschiderea camerei a declaratŭ în rescriptulŭ séŭ, adresatŭ către presidentulŭ camerei, că nicĭ nu 'şĭ va presenta mandatulŭ, nicĭ nu va abdice de elŭ. A aflatŭ apoi de bine a tipări acestŭ rescriptŭ împreună cu o proclamaţiă şi a-lŭ împărţi între alegĕtorii din Caransebeşŭ. Acéstă proclamaţiă, precum s'a întonatŭ în acusa cetită, acusă naţionalitatea maghiară, că acésta a scosŭ naţionalitatea română din tóte posiţiile luptei constituţionale, şi, sub cuvêntŭ, că e pusă în cumpănă onórea naţională, îndémnă pe Românĭ sĕ păşéscă pe unŭ astfelŭ de têrêmŭ de activitate, ce cade afară de cadrulŭ luptei constituţionale.

Astfelŭ acéstă proclamaţiă e întru tóte potrivită ca sĕ aţiţe la ură contra Maghiarilorŭ partea mai uşorŭ de amăgitŭ a Româniloru.

Onoraţĭ juraţĭ! Intr'o ţéră ca Ungaria, ce este patria atâtorŭ naţionalităţĭ, înţelegerea frăţéscă şi pacînică a acestorŭ naţionalităţĭ este condiţia indispensabilă a esistenţei statului. Din causa asta s'a îngrijitŭ legislaţiunea de a nu fi permisŭ a agita nepedepsitŭ o naţionalitate contra altei naţionalităţĭ, croindŭ, prin alineatulŭ alŭ 2-lea din § 172 alŭ codicelui penalŭ, pedépsă asupra acelora, carĭ provócă la ură o naţionalitate contra celeilalte.

E întrebare acum, onoraţĭ juraţĭ, décă în pasagele incriminate din acéstă proclamaţiă se cuprinde agitaţiă, orĭ nu?

Daţi-mĭ voiă sĕ vĕ înşirŭ, sĕ vĕ desvoltŭ causele pentru carĭ în părţile incriminate ale proclamaţiei se cuprinde într'adevĕrŭ agitaţiă, pentru care Traianŭ Doda, care în cursulŭ investigaţiei a recunoscutŭ, că dênsulŭ a publicatŭ acea proclamaţiă, este vinovatŭ pentru delictulŭ agitaţiunei de naţionalitate:

Trăimŭ într'unŭ statŭ constituţionalŭ şi buna înţelegere între naţionalităţĭ, precum şi egalitatea juridică, e unulŭ dintre punctele cardinale ale constituţiei statului nostru. Statulŭ impune datorinţe egalĭ tuturorŭ cetăţenilorŭ, dér, în schimbŭ pentru acésta, le garantéză eserciarea unorŭ drepturĭ autonóme şi le dă cetăţenilorŭ dreptulŭ de a influinţa prin representanţii lorŭ atâtŭ în modŭ mijlocitŭ, câtŭ şi nemijlocitŭ asupra afacerilorŭ municipale şi asupra afacerilorŭ statului. Acestŭ dreptŭ îĭ compete fiăcărui cetăţénŭ din statulŭ maghiarŭ: Maghiarului, Germanului, Croatului, Slovacului, Sêrbului şi Românului deopotrivă.

Décă statulŭ ar impune cuiva numai sarcinĭ, ér nu şi favorulŭ de a esercita drepturile constituţionale, acésta ar fi nedreptate; ba fiindcă prin lege îĭ suntŭ date cetăţénului asemenĭ drepturĭ, în casulŭ de mai susŭ s'ar comite o despoiare de dreptŭ, ceea ce ar produce amărăciune şi ură în viéţa publică şi privată a cetăţenilorŭ, şi acésta a se face nu este la locŭ.

Décă Traianŭ Doda nu ar fi disŭ nimicŭ mai multŭ decâtŭ că: poporulŭ românŭ e scosŭ din tóte posiţiile luptei constituţionale prin uneltirĭ, chiar şi numai asta ar fi o causă suficientă pentru a se pedepsi în sensulŭ § 172 din codicele penalŭ. Dér Traianŭ Doda nu s'a opritŭ aicĭ, ci dênsulŭ, sub cuvêntŭ, că e pusă în cumpănă onórea naţională a poporului românescŭ, provócă pe Românĭ la o luptă mare şi anevoiósă. E dreptŭ, că dênsulŭ s'a încercatŭ a netezi acéstă şi a o presenta în colórea nevinovăţiei, dér D-Vóstră, onoraţĭ juraţĭ, uşorŭ puteţĭ observa, elŭ însuşĭ spune, că nu e vorba de unŭ locŭ, nu de concesiunĭ bagatele politice şi de limbă, şi décă ar fi voitŭ sĕ câştige numai alegerea, a fostŭ în posesiunea cercului electoralŭ şi bine a sciutŭ, că precum până acum n'a esistatŭ contra lui agitaţiă, astfelŭ nicĭ pe viitorŭ nu va esista, şi dice, că naţionalitatea română e scósă din tóte posiţiile: o provócă decĭ la luptă, ér acéstă luptă se póte continua însĕ numai afară de cadrulŭ luptei constituţionale.

Dér, Domnilorŭ, unŭ statŭ, în ale căruia legĭ de naţionalitate stă scrisŭ, că fiă-care cetăţénŭ de naţionalitate maghiară este egal îndreptăţitŭ cu cetăţenulŭ de orĭ-ce naţionalitate, unŭ statŭ, care a civilisatŭ (polgárositotta) chiar acele locurĭ dela graniţă, în carĭ Traian Doda a fostŭ alesŭ de 6 orĭ ca deputatŭ, şi pe lucuitorĭ nu numai că nu i-a despoiatŭ de drepturile lorŭ, ci de voiă bună i-a îndestratŭ cu eserciarea drepturilorŭ constituţionale: scopulŭ unui asemenĭ statŭ nu este sĕ eschidă pe orĭ-ce cetăţénŭ dela eserciarea drepturilorŭ constituţionale.

Prea bine scimŭ, care este scopulŭ lui Traianŭ Doda şi semenilorŭ sĕi, ei îlŭ tăinuiescŭ, dér tótă lumea scie că, scopulŭ lorŭ e realisarea unei Daco-Romanii marĭ, care sĕ cuprindă în sine Bucovina, Ardélulŭ şi Ungaria până la Tisa. Acéstă utopiă nu se póte realisa fără cutropirea corónei S-lui Stefanŭ, şi a ordinei de statŭ.

D-vóstră, d-lorŭ juraţĭ, aţĭ vĕdutŭ o schinteiă mică ce se află în acéstă proclamaţiă şi nu este permisŭ sĕ o ignorămŭ, căcĭ atmosfera în care apare este plină de o spuză, ce esploatéză uşorŭ şi e periculósă.

Dela D-vóstră, onoraţĭ juraţĭ, aşteptŭ sĕ suprimaţĭ acea schinteiă, şi când vĕ rogŭ sĕ osândiţĭ pe acusatŭ, o facŭ din convingerea, că prin verdictulŭ osênditorŭ vĕ împliniţĭ nu numai datorinţa de judecătorĭ, ci şi de patrioţĭ.

Presidentulŭ: Impregiurarea, că numai acusă există, mĕ disponéză dela repeţirea şi esplicarea celorŭ dise. Scurtŭ disŭ, cuprinsulŭ acusei e: că Traianŭ Doda, într'unŭ rescriptŭ adresatŭ către presidentulŭ camerei, a declaratŭ, că nicĭ nu'şĭ depune mandatulŭ, nicĭ nu'şĭ ocupă loculŭ în cameră, şi deodată cu comunicarea acestorŭ rescripte alegĕtorilorŭ sĕĭ, a publicatŭ şi o proclamaţiă, în care între altele dise, că e în curgere o luptă mare şi anevoiósă, că nu mai e vorba de unŭ locŭ, nu e vorba de concesiune politică, care locŭ legislativŭ e numai lucru secundarŭ, ci totulŭ e o causă naţională, onórea naţională a poporului românŭ e pusă în cumpănă, şi prin acésta proclamatorulŭ îndémnă poporulŭ românescŭ a păşi pe unŭ terenŭ de activitate, ce cade afară de cadrulŭ constituţiei, acéstă proclamaţiă este potrivită pentru a îndemna partea mai puţinŭ cultă a Românilorŭ la ură contra naţionalităţii maghiare. Acusatulŭ se silesce a presenta întregŭ lucrulŭ în colórea nevinovăţiei, însĕ tocmai fiind-că însuşĭ dice, că nu e vorba de unŭ scaunŭ, nu e lucru micŭ: de mare lucru e aicĭ vorba, de marea Daco-Romaniă, ce e ascunsă în scopulŭ séŭ, dér nu e exprimată. — Acesta este scurtulŭ cuprinsŭ alŭ acusei.

După acestea întrebŭ:

(Dr. *Simon* cetesce interogatoriulŭ.)

Suntŭ juraţii convinşĭ în consciinţa lorŭ:

1. Că Traianŭ Doda, generalŭ c. r. în pensiune, este autorulŭ proclamaţiei românescĭ, apărute în tipografia „Posaune" din Timişóra cu data 14 Octomvre 1887, adresată către alegĕtorii din cerculŭ Caransebeşului şi iscălită de Traianŭ Doda?

2. Cuprinde-se în punctŭ 1 alŭ imprimatului din vorbă agitaţia de naţionalitate prevĕdută în alineatulŭ alŭ doilea din § 172 alŭ codicelui penalŭ?

3. Pentru publicarea imprimatului, memoratŭ în punctulŭ primŭ, vinovatŭ este acusatulŭ de delictulŭ de agitaţiă contra unei naţionalităţĭ, prevĕdutŭ în alineatulŭ alŭ doilea din § 172 alŭ codicelui penalŭ?

Presidentulŭ: Are acusatorulŭ ceva de observatŭ?

Acusatorulŭ: N'am.

Presidentulŭ: Astfelŭ întrebările se subscriu.

Presidentulŭ: Cerŭ linisce! Când predau aceste întrebărĭ împreună cu actele procesuale, d-lorŭ juraţĭ, vĕ facŭ atenţĭ, că legea pentru aceea v'a încredinţatŭ enunciarea sentinţei, pentru-că consciinţa viuă a omului cu mai mare siguritate judecă, decâtŭ litera mórtă. Legea nu vĕ trage la rĕspundere pentru ceea ce simţiţĭ, nu vĕ arată regulĭ, după carĭ sĕ vĕ faceţĭ judecata, nu vĕ demandă sĕ recunósceţĭ tóte faptele de adevĕrate, ci pretinde numai, ca în internulŭ D-vóstre sĕ vĕ întrebaţĭ consciinţa,

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Despre educaţiunea de sine însuşŭ*)

(Subiectulŭ unei conferinţe ţinute la Ateneulŭ din Craiova).

Schopenhauer împarte bunurile vieţii în trei clase, care suntŭ:

1. Bunurile personale, adecă *ceea ce este cineva*; facultăţile sale fisice, morale şi intelectuale, cum suntŭ: sĕnĕtatea, puterea, frumseţa caracterului moralŭ, inteligenţa şi cultura acestora;

2. *Ceea ce are cineva*, adecă proprietatea séŭ averea materială;

3. *Ceea ce representă séu însemnă cineva*, ceea ce este în opiniunea altora; adecă onórea séu numele bunŭ, rangulŭ şi gloria.

Din acestea cele mai însemnate pentru fericirea omului suntŭ bunurile personale, la care trebue sĕ adaugemŭ în prima liniă şi amicia, pentru-că fără ea, şi pentru omulŭ celŭ mai înţeleptŭ, viéţa ar fi adeseorĭ o povară prea grea. Celelalte bunurĭ încă contribuescŭ la mulţămirea nóstră, precum lipsa lorŭ ne póte causa multe suferinţe, împiedecându-ne în aspiraţiunile şi tendinţele nóstre; însĕ nicĭ bogăţia, nicĭ posiţiunea socială nu ne potŭ face fericiţĭ. „Fericirea nu este lucru uşorŭ", dice unŭ moralistŭ francesŭ, Chamfort, „este fórte greu de a o afla în noi inşi-ne, şi neputinţă de a o afla aiurea." Facultăţile personale suntŭ cu atâtŭ mai de preferitŭ, cu câtŭ dela ele atérnă, în mare parte, câştigarea şi păstrarea altorŭ bunurĭ morale şi materiale.

Óre nu este dér o rătăcire a se îngriji cineva mai multŭ de avere, de îndestularea ambiţiunei şi de alte bunurĭ exteriore, decâtŭ de propria cultură, precum ar fi o rătăcire, décă ne-amu silĭ sĕ lăsămŭ copiilorŭ noştri mai bine, avere decâtŭ o bună educaţiune?

Negreşitŭ averea e necesară şi fiăcare e datorŭ a munci ca s'o câştige, atâtŭ pentru sine, câtŭ şi pentru ai sĕi. Pentru-că vieţuirea morală, e fórte grea şi demulteorĭ cu neputinţă în lipsă de mijlóce materiale.

S'a observatŭ că gradulŭ de moralitate a unei societăţĭ este de regulă în proporţiune cu bună-starea sa materială; ér miseria, nu în tóte, dér în cele mai multe casurĭ, este nedespărţită de imoralitate.

Nu e mai puţinŭ însĕ adevĕratŭ, că averea nu este şi nu trebue sĕ fiă decât unŭ mijlocŭ pentru cultura şi scopurile nóstre morale, care singure înaltă viéţa şi-i dau însemnătatea şi sfinţenia ce trebue sĕ o aibă. Pentru aceea nicĭ popórele nu păstréză în memoria lorŭ decâtŭ numele acelorŭ ómenĭ, carĭ s'au distinsŭ ca binefăcĕtorĭ ai omenirei séu ai nêmului lorŭ prin fapte şi sacrificie, séu prin opere de sciinţă şi artă.

Averile singure şi plăcerile n'au câştigatŭ nimĕnui respectulŭ şi iubirea nicĭ a contemporanilorŭ sĕi, şi cu atâtŭ mai puţinŭ a posterităţeĭ, şi de sigurŭ nicĭ adevĕrate fericire. Pentru-că este o lege binecuvêntată a firei omenescĭ, că omulŭ nu póte fi fericitŭ decâtŭ trăindŭ şi lucrândŭ pentru binele altora.

Şi cu tóte acestea pentru mulţĭ, póte pentru cei mai mulţĭ, grija de tóte dilele, scopulŭ vieţei lorŭ, este înmulţirea averei séu căutarea plăcerilorŭ de rêndŭ. Materialismulŭ şi sensualismulŭ suntŭ tendinţele caracteristice ale mulţimei; şi numai unŭ micŭ numĕrŭ îşĭ caută mulţumirea în ocupaţiunĭ intelectuale, în cultivarea artelorŭ, séu în întreprinderĭ de binefacerĭ şi de interesŭ publicŭ.

Acésta vine, fără îndoélă, din firea omenéscă, care anevoe şi rarŭ se póte ridica de sine mai pe susŭ de trebuinţele materiale ale îngustului cercŭ în care trăesce; vine însĕ, în mare parte, şi din lipsa deprinderei de a reflecta asupra sa însuşĭ, de a stărui pentru ameliorarea personală. din lipsa deprinderei de a se controla şi a se educa prin sine însuşĭ.

Vorba „educaţiune" s'ar păré, că nu are înţelesŭ pentru ómenii adulţĭ, pentru-că aceştia, bine, rĕu, şi-au făcutŭ deja educaţiunea. S'ar păré că educaţiunea e posibilă numai pentru ómenii tinerĭ, pentru copii până la o etate órecare. Acésta e adevĕratŭ într'unŭ sensŭ mai restrînsŭ, despre educaţiunea cu aju-

*) După „Convorbirĭ literare".

cum sĕ cântăriţĭ cele petrecute, după facultatea judecăţii D-vóstrĕ sĕ vĕ declaraţĭ cu curagiu bărbătescŭ pentru vinovăţia orĭ nevinovăţia acusatului, după cum îlŭ veţĭ fi aflatŭ de vinovatŭ, orĭ nevinovatŭ

Juraţii se retragŭ.

Presidentulŭ: (trage clopoţelulŭ). Custodĭ păşiţĭ înainte, uşile sĕ se încuie. Ridicŭ şedinţa.

Juraţii se reîntorcŭ şi Dr. Stefanŭ Priegel publică verdictulŭ curţii cu juraţĭ.

Pe onórea şi consciinţa mea înaintea lui Dumnedeu şi a ómenilorŭ verdictulŭ juriului e următorulŭ:

la întrebarea primă: 12 da,
la întrebarea a doua: 12 da,
la întrebarea a treia: 12 da.
(Unŭ slabŭ „eljen" se aude)

Presidentulŭ: Se vorŭ mai ceti întrebările.

Dr. Simon: Le cetesce.

Presidentulŭ: poftesce pe acusatorŭ sĕ se pronunţe asupra aplicării legii.

Acusatorulŭ: Fiindŭ vorba de judecarea acusatului, 'mĭ iau vóiă a mĕ pronunţa şi asupra împrejurărilorŭ uşurătóre şi agravatóre:

Imprejurare uşurătóre de felŭ nu esistă! Imprejurărĭ agravatóre suntŭ: că acusatulŭ în virtutea culturei sale a prevĕdutŭ vătămarea legii comisă de dênsulŭ; în virtutea posiţiei sale sociale şi a influinţei ce o are în Caransebeşŭ, ca unulŭ, care de 6 orĭ a fostŭ alesŭ deputatŭ alŭ locuitorilorŭ, cuvintele lui suntŭ de o însemnătate estraordinară, în sfîrşitŭ împrejurare agravatóre e, că chiar faţă de acelŭ statŭ a comisŭ vătămarea, dela care şi acum trage pensiune.

Binevoiţĭ a lua în considerare disposiţiile §-lui 90 la dictarea pedepsei.

Tribunalulŭ se retrage pentru aducerea sentinţei.

In scurtŭ timpŭ se reîntórce.

Presidentulŭ ordonéză a se ceti §§-ii 171, 172 şi 90 din codicele penalŭ.

Dr. *Simon*: cetesce paragrafii respectivĭ,

Presidentulŭ: publică următórea *sentinţă*:

Tribunalulŭ reg, în calitate de judecătoriă de pressă, a judecatŭ *în numele Maiestăţii sale regelui*:

Traianŭ Doda, generalŭ c. r. în pensiune, născutŭ în Prilipeţŭ, de 66 anĭ, se declară vinovatŭ în delictulŭ de agitare contra naţionalităţii, prevĕdutŭ în aliniatulŭ alŭ doilea din §. 172 alŭ codicelui penalŭ, şi pentru acésta se condamnă, în sensulŭ § 172, cu aplicarea § 90, la *2 anĭ de robiă* (államfogház) şi la o amendă în banĭ de *1000 fl.* pentru scopurile amintite în § 1 alŭ art. de lege 8 din 1887, în casŭ de neplătire se judecă la prelungirea închisorii la 3 anĭ; mai departe datorŭ este în terminŭ de 15 dile a solvi 62 fl. 20 cr. spese visteriei statului şi 4 fl. 40 cr. dragomanului, fiindŭ a se încassa aceste sume la casŭ de neplătire pe calea esecuţiunei.

Sgomotŭ mare în auditoriu. Nu s'au mai auditŭ cuvintele din urmă ale procurorului.

Doda şi Strossmayer.

I.

Braşovŭ, 10 Septemvre st. v.

Foile şovinişte! ungurescĭ găsescŭ, că esistă o legătură între cuvintele dojenitóre adresate de Majestatea sa monarchulŭ nostru cpiscopului Strossmayer la Belovarŭ şi între judecata ce i-au făcut'o juraţii dela Aradŭ generalulului Traianŭ Doda.

„Traianŭ Doda" — dice „Pesti Naplo" — „face ceea ce face şi Strossmayer. Şi décă regele a pronunţatŭ asupra lui Strossmayer cea mai nimicitóre sentinţă, de ce sĕ fiă mai indulgentă curtea cu cu juraţĭ faţă cu Doda?"

„Verdictulŭ" juriului din Arad se pune aşadér pe aceeaşĭ tréptă cu „sentinţa" monarchului. Acésta se întêmplă atuncĭ, când sciutŭ este, că juriulŭ din Aradŭ n'a făcutŭ alta decâtŭ a subscrie prin votulŭ sĕu cererea formulată în acusarea representantelui ministeriului publicŭ.

Autoritatea capului statului, care după tóte prncipiile constituţionale trebue sĕ stea totdéuna mai pe susŭ de luptele de partidă ca unŭ sanctuarŭ neatacabilŭ, se trage astfelŭ de către şoviniştii pressei ungurescĭ în învălmăşéla luptelorŭ pasionate politice şi se declară a fi solidară cu procurorii guvernului ungurescŭ şi cu tendinţele şi nisuinţele creaturelorŭ acestuia ce au format juriul, într'un procesŭ ce l'a intentatŭ partida dela putere unui bărbatŭ de frunte din oposiţiunea naţionalităţilorŭ.

Acéstă straniă şi ne mai pomenită manieră publicistică este cu atâtă mai surprindĕtóre, cu câtŭ ea este împreunată cu o monstruósă denaturare a faptelorŭ petrecute.

„Traianŭ Doda," dicŭ şoviniştii dela foia maghiară „face totŭ ceea ce face si Strossmayer".

Ajunge că o susţinŭ, ca sĕ-o şi dovedéscă însĕ nicĭ că se gândescŭ. In cele din urmă autorulŭ articulului din vorbă alŭ lui „Pesti Naplo" va fi fostŭ de ideă, că décă procurorulŭ şi décă juraţii din Aradŭ se identifică cu autoritatea supremă a capului statului, şi cuvintele lui suntŭ unŭ eflucsŭ alŭ acestei autorităţĭ. Prin urmare la ce ar mai trebuì sĕ şi le justifice cu dovedĭ?

Traianŭ Doda face ce a făcutŭ şi Strossmayer?

Noi scimŭ, că episcopulŭ dela Diakovar a fostŭ dojenitŭ de către Majestatea Sa pentru cuprinsulŭ unei telegrame, ce a adresat'o la Kiev, când cu aniversarea întroducerei creştinismului în Rusia.

Adresatu-sa óre şi generalulŭ Doda cu vreo asemenea telegramă către vreo corporaţiune, societate séu vr'unŭ comitetŭ festivŭ din afară?

Nouĕ nu ne este cunoscutŭ aşa ceva şi nicĭ procurorulŭ dela Aradŭ n'a pututŭ produce unŭ asemenea faptŭ spre întărirea acusaţiunei sale.

Décă generalulŭ Doda s'a adresatŭ vre-odată, către cineva în afacerea intereselorŭ vitale ale naţiunei sale, atuncĭ acesta n'a fostŭ altulŭ decâtŭ însuşĭ Domnitorulŭ sĕu, marele sĕu căpitanŭ, căruia i-a servitŭ cu credinţă nestrămutată şi cu celŭ mai mare devotamentŭ anĭ îndelungaţĭ.

A cerutŭ generalulŭ nostru de pildă sprijinulŭ şi înaltulŭ scutŭ alŭ Maiestăţii Sale pentru ca sĕ se pótă realisa vechia dorinţă a grăniţenilorŭ sĕi de a avé şi ei o scólă românéscă în Caransebeşŭ, dorinţă care a întêmpinatŭ celŭ mai categoricŭ refusŭ din partea guvernului. A cerutŭ acestŭ scutŭ şi în alte cestiunĭ de viéţă ale poporului grăniţerescŭ.

Ore sĕ fi făcutŭ şi episcopulŭ Strossmayer asemenea în ceea ce privesce interesele de viaţă ale credincioşilorŭ sĕi Croaţĭ? Nu ne îndoimŭ, că o va fi făcutŭ, căcĭ dînsulŭ a fostŭ totdéuna consideratŭ de ai sĕi ca unŭ luptătorŭ de frunte pentru drepturile, cultura şi bunăstarea Croaţilorŭ.

Sĕ fiă óre aceste fapte ale episcopului croatŭ, carĭ se punŭ alăturĭ cu faptele generalului Doda?

Cum sar potrivi atuncĭ „sentinţa" maiestetică cu „verdictulŭ" juraţilorŭ din Aradŭ, căcĭ noi nu scimŭ ca Maiestatea Sa sĕ fi imputatŭ măcarŭ c'unŭ singurŭ cuvêntŭ lui Strossmayer la Belovar, că s'ar lupta pentru Croaţia sĕ aibă scóle şi drepturĭ.

Nu suntemŭ în stare a înţelege dér nicĭdecum nexulŭ ce ar esista după diarele şoviniste maghiare între cuvintele monarchulni nostru şi verdictulă din Aradŭ.

Şi décă aceste diare totuşĭ susţin esistenţa acestui nexŭ, chiar cu risiculŭ de a lovì în autoritatea capului statului, atuncĭ causele trebue sĕ fiă cu totulŭ altele decâtŭ cele cuprinse în dojenirea monarchului dela Belovar şi la rêndulŭ sĕu suntemŭ datorĭ de a le cerceta mai de aprópe şi cu deamĕruntulŭ.

Procesulŭ lui Doda şi foile ungurescĭ.

„Pesti Napló", în articululŭ sĕu de fondŭ dela 17 Septemvre, scrie sub titlulŭ „*Traianŭ Doda condamatŭ la doi anĭ*" — între altele:

... Fórte mulţĭ vorŭ fi, carĭ vorŭ aduce aspra judecată din Aradŭ în legătură cu evenimentele dela Belovarŭ, petrecute în curêndŭ, şi vorŭ fi convinşĭ că asupra curţii cu juraţĭ din Aradŭ a avutŭ multă înrîurire acea rigóre, cu care regele a apostrofatŭ la Belovarŭ pe Strossmayer.

Traianŭ Doda face aceea ce face şi Strossmayer. Şi décă regele a pronunţatŭ asupra lui Strossmayer cea mai nimicitóre sentinţă, curtea cu juraţĭ din Aradŭ sĕ fiă mai indulgentă cu Doda?

N'a fostŭ mai indulgentă. A pronunţatŭ verdictulŭ şi nu a suferitŭ joculŭ lui Doda, prin care a voitŭ sĕ facă preste putinţă aducerea verdictului, absentândŭ dela pertractare.

Ca apĕrătorŭ alŭ lui Traianŭ Doda s'a presentatŭ Carol Eötvös, deputatŭ dietalŭ. Dér elŭ nu a voitŭ sĕ fiă numai apĕrătorŭ, ci totodată şi representantulŭ lui Doda, care era absentŭ. Curtea cu juraţĭ nu l'a acceptatŭ, şi a fostŭ în dreptŭ sĕ nu-lŭ accepteze. Şi după ce acusatulŭ nu a fostŭ representatŭ, ea nu a acceptatŭ nicĭ pe apĕrătorŭ.

Din punctŭ de vedere alŭ formei, şi acésta se póte motiva; dér după părerea nóstră, acésta este partea cea slabă a verdictului. Pentru că verdictulŭ nu e numai de natură penală, ci de natură politică, şi faptulŭ, ca cineva — fie câtŭ de vinovatŭ — sĕ se condamne fără a se apĕra, uşorŭ s'ar puté exploata pentru agitaţiunĭ politice.

Acésta se póte însĕ corege; pentru că curia póte schimba verdictulŭ şi póte ordona o nouă pertractare, la care apoi Traianŭ Doda póte sĕ fiă în persónă de faţă şi póte sĕ se folosécă de tóte drepturile apĕrării.

După ce însĕ acestŭ corectivŭ există, noi din parte-ne aprobămŭ pe deplinŭ procederea de astădĭ a curţii cu juraţĭ din Aradŭ.

O aprobămŭ încâtŭ privesce efectulŭ ei moralŭ şi o aprobămŭ mai departe de aceea, pentru că Traianŭ Doda s'a încercatŭ sĕ se jóce şi cu curtea cu juraţii cum s'a jucatŭ cu dieta ţĕrii şi a voitŭ sĕ le pórte pe amêndouĕ de nasŭ. A fostŭ corectŭ a arĕta lui Traianŭ Doda, că se póte aduce verdictŭ pentru delictŭ de agitare şi atuncĭ, când vinovatulŭ încungiură cu intenţiă pe judecătoriă. A fostŭ bine sĕ i se arete, că cu anumite absenţii continue nu póte sĕ dăinuéscă nicĭ dieta, nicĭ curtea cu juraţĭ...

SCIRILE DILEI.

Joi, Inălţimea Sa Archiducele *Carol Ludvig*, împreună cu soţia Sa Archiducesa *Maria Teresia.* au sositŭ dela Sinaia în Braşovŭ şi au făcutŭ îndată o escursiune de aicĭ la Rêşnovŭ, unde au visitatŭ castelulŭ de acolo. Séra la $6^1/_2$ óre s'a întorsŭ în Braşovŭ şi a visitatŭ biserica evangelică de aicea, ascultândŭ la concertulŭ cu organele, datŭ de organistulŭ Rudolf Lasl. Din biserică Inalţii óspeţĭ s'au dusŭ la otelulŭ „Bucurescĭ", unde au primitŭ comitetulŭ Reuniunei „Crucei roşie". După primire a fostŭ masă, la care au fostŭ învitate 12 persóne. Archiducele şi archiducesa au vorbitŭ fórte afabilŭ cu toţĭ membrii comitetului şi cu învitaţii. La 10 óre séra Inălţimile lorŭ au mersŭ la gară, de unde au plecatŭ diminéţa la Sibiiu.

***

„*Pesti Naplo*" reproduse în dilele acestea o scire, în sensulŭ căreia Ludovicŭ *Mocsary*, Carol *Eötvös* şi Dionisiu *Pazmandy*

---

torulŭ altora. Er în înţelesulŭ largŭ alŭ cuvêntului, întrégă viéţa este o şcólă; educaţiunea nóstră începe în légănŭ şi se termină în mormêntŭ.

Instituţiunile firescĭ pentru crescerea tinerimei suntŭ familia şi şcóla. Acestea suntŭ însĕ numai o pregătire pentru scóla vieţii, o pregătire în adevĕrŭ necesară, fără de care noi nicĭ-odată n'amŭ fi ceea ce amŭ puté sĕ fimŭ, orĭ câtŭ de indestraţĭ amŭ fi dela natură. Chiar între ómenii celebri prin geniulŭ lorŭ anevoe se va găsì vre-unulŭ, care sĕ nu fi suptŭ pulberea scólei. Shakespeare, pe care le place unora a şi-lŭ închipuì ignorantŭ, se scie că şĭ-a terminatŭ studiile liceale în Stratford şi cunoscea limbele latină, grecă, francesă, italiană şi póte şi cea spaniolă. Victorŭ Hugo era fórte familiarŭ cu classicii latinĭ şi eleni, pe carĭ îi cetea în originalŭ. Schiller, după-ce îşĭ făcù educaţiunea clasică şi studià medicina, aprofundà filosofia lui Kant şi, prin importantele sale studii, dĕdù o mai mare desvoltare esteticei acestuia. Gœthe, renumitŭ ca poetŭ şi omŭ de sciinţă totdeodată, şi adêncŭ cunoscĕtorŭ alŭ literaturilorŭ classice, vechĭ şi moderne, îşĭ făcù scólă din operele lui Spinoza, pe care-lŭ considera ca maestrulŭ sĕu în filosofiă. Schopenhauer, deopotrivă celebru ca filosofŭ şi ca scriitorŭ, asemenea măestrului sĕu Platonŭ, era fiulŭ unui neguţătorŭ germanŭ, care-lŭ luase dela scólă ca sĕ urmeze meseria părintéscă. Insĕ după mórtea tatălui, spunêndu-i mumă-sa, că, décă nu-i place comerţulŭ, îi dă voe sĕ-şi urmeze studiele liceale şi univesitare, elŭ vĕrsà lacrimĭ de bucuriă şi în scurtŭ timpŭ devenì unulŭ din cei mai iscusiţĭ elenişti şi latinişti, pe lângă care vorbea cu eleganţă şi limbele culte ale Europei apusene; alegêndu-şĭ apoi de specialitate filosofia, studià cu deamĕruntulŭ literatura filosofică şi religiósă a Indiei şi operele lui Platonŭ şi ale lui Kant, pe care îşĭ întemeiéză sistema sa filosofică, ducêndŭ mai departe cugetarea acestorŭ predecesorĭ ai sĕi.

Ceea-ce este de regretatŭ în operele celorŭ mai iubiţĭ din scriitorii noştri până la 1860, este tocmai defectuósa lorŭ educaţiune intelectuală din timpulŭ tinereţii provenită din lipsa de scolĭ bine organisate.

Sĕ ne grăbimŭ a abserva însĕ, că şi cea mai bună scólă nu este decâtŭ unŭ mijlocŭ de a ne ajuta în lucrarea nóstră de evoluţiune. Desvoltarea elevului prin propria sa activitate este scopulŭ scólei mai multŭ decâtŭ cunoscinţele ce-i póte da. Omenii cei mai practicĭ şi mai întreprindĕtorĭ suntŭ Englesii şi Americanii, pentru-că caracterulŭ distinctivŭ alŭ scólelorŭ lorŭ este mai multŭ educaţiunea decâtŭ instrucţiunea. Apoi întrégă educaţiunea este o afacere de deprindere; şi, ca sĕ fiă adevĕrată şi completă, acéstă deprindere trebue făcută regulatŭ, după o anumită ordine şi într'unŭ timpŭ îndelungat ceea ce este cu greu séu imposibil omului tênĕrŭ fără ajutorulŭ scólei. Este o strînsă analogŭ între exerciţiulŭ unei arte, alŭ artei de a cânta séu de a desemna, de exemplu, şi între educaţiunea propriu disă, care şi ea este o artă, póte cea mai grea şi de sigurŭ cea mai însemnată din tóte.

(Va urma).

arŭ avé de gândŭ sĕ constitue o nouă partidă, cu scopulŭ de a urma o politică de împăciuire cu naționalitățile. Scirea acéstа produsă mare turburare între politicii ungurĭ. Intru aceea însĕ unulŭ dintre membrii presupusului triumviratŭ, anume deputatulŭ dietalŭ Dionisiu Pazmandy, se grăbì a liniști spiritele, adresând redactorului dela „Pesti Naplo“ o scrisóre, în care după ce îșĭ esprimă regretulŭ, mai vîrtosŭ pentru-că acéstă scire se aduce în legătură cu procesulŭ lui Traianŭ Doda, face următórea declarațiune: „.....Eu nu sciu pe ce basă póte cineva sĕ aducă numele meu în legătură cu uneltirile naționalităților. Întrégă activitatea mea politică stă în contradicere cu acésta. Eu nicĭ-odată n'am tăinuitŭ principiile mele de căpetenіă, carĭ culminéză în aceea, că: eu nu cunoscŭ nicĭ unŭ felŭ de naționalitate, ci cunoscŭ numai cetățenĭ maghiarĭ și că pentru supremația națiunei maghiare sunt gata a jertfi totulŭ.“

***

O nouă dovédă despre *îngrijirea ce o manifestă administrația ungurésca* față cu instrucțiunea în scólele nóstre românescĭ nĭ-a dat'o de curêndŭ comitetulŭ administrativŭ alŭ comitatului Hunedórei, restabilindŭ în postulŭ sĕu pe unŭ învĕțătorŭ, cu numele Petrișorŭ, care a fostŭ destituitŭ din partea administrației fondurilorŭ grănițărescĭ.

***

Cu arangiarea *vĕnătórei din Gurghiu* la care va sosì prințulŭ de corónă Rudolf cu prințulŭ de Wales în 8 séu 9 Octomvre, este însărcinatŭ br. Colomanŭ Kemeny.

***

Din Londra se telegrafiază, că cu ocasiunea constituirei biroului pentru congresulŭ geologicŭ, ale căruia ședințe s'au deschisŭ Lunea trecută, d-lŭ *Stefănescu*, profesorŭ la universitatea din Bucurescĭ și delegatulŭ României la acelŭ congresŭ, a avutŭ onórea a fi alesŭ printre vice-președințĭ.

***

„Ellenzék“ află, că fișpanulŭ Desideriu Banffy plănuesce *construirea unei căi ferate vicinale*, care plecândŭ dela stațiunea Betlénŭ a liniei ferate a Someșului, sĕ mérgă până la Itvanisa și de aicea prin valea Ilvei, Dornei, Pulnei și Moldovei la Câmpu-lungŭ, o stațiune a căilorŭ ferate vicinale din Bucovina.

Programa

Adunării generale a societății de fondŭ teatralŭ românŭ și a festivităților ce se vorŭ ține la Lugoșŭ.

I. In 28. Septemvre 1888 Vinerĭ.

Primirea óspeților la gara căleі ferate din partea Comitetului arangiatorŭ. Incortelarea lorŭ. Séra la 9 óre convenire de cunoscință împrumutată la Hotelŭ „Concordia“.

II. In 29 Septemvre 1888 Sâmbătă.

1. Participare la serviciulŭ D-deescŭ în biserica gr. cath. și gr. orientală la $8\frac{1}{2}$ óre. Cântările se vorŭ esecuta prin chorulŭ societății rom. de cantŭ din Caransebeșŭ.
2. La 10 óre se adună publiculŭ în sala ședințelorŭ. Se alege o deputațiune de 3 membri spre a învita pe președintele la adunarea generală.
3. Președintele va deschide adunarea generală.
4. Președintele și óspeții vorŭ fi bineventațĭ din partea comitetului arangiatorŭ în numele Lugoșenilorŭ.
5. S'alegŭ doi notarĭ pentru ședințele adunării.
6. Secretarulŭ societății va ceti raportulŭ cemitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea gen. ultimă încóce.
7. Se alege o comissiune de 5 membri pentru esaminarea raportului și pentru propunerĭ.
8. Cassariulŭ comitetului societății va ceti raportulŭ despre starea cassei cu sporiulŭ dela ultima adunare încóce și peste totŭ despre averea ei.
9. Se alege o comissiune de 5 membri pentru esaminarea raportului Cassariului.
10. Se alege o comissiune de 5 membri, carĭ în înțelesulŭ § 4 din Statute vorŭ câștiga membri fundatorĭ ordinarĭ și ajutătorĭ pentru societate.
11. Simion Popețiu va ceti discursulŭ sĕu.
12. Președintele încheiă ședința.

III. Séra concertŭ și teatru.

Piesele și persónele se vorŭ face cunoscute prin afișe.*)

13. *La concertŭ va cânta:*

a). Chorulŭ bărbătescŭ alŭ Reuniunei române de cântărĭ și musica din Lugoșŭ.
b) D-șóra Tesdora Nedelcu.
c) D-șóra Sidonia Maiorŭ
d) D. Dr. Dem. Florescu și d-sóra Sofia Florescu.
e) D-șóra Cornelia Beșanŭ
f) Chorulŭ mixtŭ alŭ Reuniunei rom. de cantŭ și musica din Lugoșŭ.

14. *La teatru se va joca:* „Tigrulŭ bengalicŭ“ séu „modernulŭ Othello“ Comediă în 1 act.

Persóne:

D-șóra Cornelia Ianculescu.
D-șóra Emilia Cosgaria
D-lŭ Aug. Tuculia.
D-lŭ Virgilŭ Thomiciu.

Cinelŭ-cinelŭ, comediă poporală de V. Alexandri în 1 actŭ.

Persóne:

D-șóra Cornelia Ianculescu.
D-șóra Emilia Cosgaria.
D-șóra Teodora Nedelcu.
D-lŭ Dr. Dem. Florescu.
D-lŭ Aug. Tuculia

15. Cina Comună.

IV. In 30 Septemvre Duminecă.

16. Președintele deschide ședința și procesulŭ verbalŭ alŭ ședinței din 29 Sept. se cetesce și autentică.
17. Raportulŭ comissiunei pentru câștigarea membrilorŭ noi.
18. Raportulŭ comissiunei asupra socoțilorŭ cassariului.
19. Raportulŭ comissiunei asupra raportului Comitetului și alte propunerĭ în interesulŭ fondului de teatru.
20. Propunerea adunării gen. din Șomcuta-mare despre unŭ premiu de 300 pentru cea mai bună piesă teatrală originală, conformŭ decisului de sub Nr. 6. a adunării gen. din Oravița.
21. Se va decide loculŭ adunării gen. pro 1889.
22. Se elege o comissiune de 3 membri spre autenticarea protocolului.
23. Președintele încheiă ședința.

V. Banchetŭ.

Corulŭ rom. din Caransebeșŭ și Lugoșŭ va esecuta mai multe cântărĭ.

24. La 4 óre d. m. Emulațiunea corurilorŭ plugarilorŭ cu cântărĭ vocale pentru premiile Lugoșienilorŭ:

1. unŭ pocalŭ d'argintŭ,
2. unŭ bĕțŭ de tactŭ,
3. unŭ accordion,

și a privaților:

4. Victor Mihályi,
5. Michail Bésán,
6. Coriolan Brediceanŭ.

Corulŭ reuniunei rom. de cânt. din Caransebeșŭ deschide emulațiunea cu o cântare, apoi vorŭ emula corurile plugarilorŭ cu câte o cântare din comuna Babșia, Belințiu, Budințiu, Bocșia rom., Costeiulŭ m., Gavoșdia, Gruinŭ, Herendiescĭ, Ictarŭ, Paniova, Rachitta, Satu micŭ, Selbagielŭ, Silha, Susanovetz.

Emulațiunea se va încheia prin corulŭ bărbătescŭ a Reuniunei rom. de cant. și musică din Lugoșŭ.

25. Urméză judecata juriului compusŭ de către subscrisulŭ comitetŭ arangiatorŭ din 5 bărbațĭ de specialitate și neinteresați, apoi împărțirea premiilorŭ.

Corulŭ care nu va obține atare premiu, va primì litere de recunoscință și de aducere aminte pentru conlucrarea la festivitățile adunărei generale.

VI. Séra la 9 óre.

26. Petrecere de jocŭ.

Datŭ din ședința comitetului arangiatorŭ ținută în Lugoșŭ în 10 Septemvre 1888.

Mich. D. Beșianŭ, președ. **Dr. S. Petroviciu**, secretarŭ.

*) Déoă suntemŭ bine informațĭ. Red.

Disolvarea Camerilorŭ române.

La 20 a l. c. *camerile române* au fostŭ disolvate. După ce s'a făcutŭ formalitatea deschiderei, cetindu-se unŭ scurtŭ mesagiu, prin care se enunță, că senatorii și deputații au fostŭ convocațĭ în sesiune estraordinară spre a fi încunosciințațĭ, că unŭ apelŭ nou la țéră devenindŭ necesarŭ, corpurile legiuitóre urméză a fi disolvate, —se dă cetire următorului mesagiu de disolvare:

Carolŭ I, Prin grația lui Dumnedeu și voința națională Rege alŭ României. La toțĭ de față și viitorĭ sĕnătate.

Asupra raportului consiliului nostru de miniștri cu Nr. 448.

Avêndŭ în vedere raportulŭ consiliului nostru de miniștri dela 1 Septemvre curentŭ sub Nr. 427.

In virtutea art. 95 din constituțiune am decretatŭ și decretămŭ cele ce urméză:

Art. 1. *Adunările legiuitóre suntŭ și rĕmânŭ disolvate.*

Art. 2. Corpurile electorale pentru alegerea deputaților și senatorilorŭ viitórelorŭ adunărĭ legiuitóre suntŭ convocate în ordinea și termenile de mai jos.

Pentru deputațĭ

Colegiulŭ I. în diua de Mercurĭ 12 Octomvre.

Colegiulŭ II în diua de Joi 13 Octomvre.

Colegiulŭ III în diua de Vinerĭ 14 Octomvre.

In diua de Duminecă 2 Octomvre va avea locŭ alegerea delegaților colegiului alŭ III-lea conformŭ art. 68 din legea electorală.

Pentru senatorĭ

Colegiulŭ I în diua de Duminecă 16 Octomvre.

Colegiulŭ II în diua de Lunĭ 17 Octomvre.

Colegiulŭ universitarŭ din Bucurescĭ și Iașĭ în diua de Marțĭ 18 Octomvre.

Art. 3. Adunările legiuitóre suntŭ convocate în sesiune extraordinară în diua de 1 Noemvre.

Art. 4. Președintele consiliului nostru de miniștri este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a presentului decret.

CAROLŬ.

Nr. 2607.

Sinaia, 8 (20) Sept. 1888.

Urméză iscăliturile miniștrilorŭ.

România și Exposiția din Parisŭ.

„Epoca“ publică o nouă scrisóre a d-lui *G. Berger*, directorŭ generalŭ alŭ exploatărei la Exposiția universală dela Parisŭ, adresată prințului *George Bibescu*, președintele comitetului național românŭ.

In acéstă scrisóre d-lŭ Berger face cunoscutŭ, că póte pune la disposiția Expoasnțilorŭ românĭ o suprafață de peste 400 m. p. în galeriile diverselorŭ produse industriale. Acestŭ locŭ este aședatŭ fórte bine între Portugalia, Serbia, Luxemburg și Statele-Unite ale Americei de Nordŭ; are în lăuntrulŭ sĕu galerii și o fațadă, pe unŭ drumŭ de comunicațiă însemnată, a cărei decorare pitorésca va fi ușóră. La câțĭ-va metri dela acéstă secțiune, la dorința comitetului naționalŭ; s'a destinatŭ, întrĕ grădinĭ, unŭ spațiu menitŭ pentru construirea unui *restaurantŭ românŭ*. In sfârșitŭ s'au luatŭ mĕsurile necesare, ca sĕ se cedeze României unŭ compartimentŭ de 200 m. p. în galeriile Agriculturei.

D-lŭ Berger îșĭ esprimă speranța, că în aceste condițiunĭ participarea industriașilorŭ, meseriașilorŭ și agricultorilorŭ României va fi fórte complectă și strălucită. Reese din acéstă scrisóre a d-lui Berger, că comitetulŭ naționalŭ românŭ va avé la disposițiă: unŭ compartimentŭ specialŭ de peste 400, în faptŭ de 416 m. p.; unŭ locŭ pentru restaurantŭ de 200 m. p.; unŭ compartimentŭ în galeriile agriculturei de 200 m. p. Totalŭ 816 m. p., în locŭ de 375 m. p., care'i fuseră dațĭ la începutŭ.

NECROLOGŬ.

Eufemia de Horváth născ. **Lobonțiu**, în anulŭ alŭ 42 alŭ scumpei sale viețĭ, și alŭ 26 alŭ fericitei căsĕtorii, după lungĭ și grele suferințe, astădĭ la $8\frac{1}{2}$ óre diminéța, fiindŭ împărtășită cu sântele taine, șĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului. Rĕmășițele pămentescĭ ale scumpei defuncte se vorŭ transporta Vinerĭ, în 9/21 Septemvre a. c. la 4 óre după amédŭ, din casa părintéscă, strada Măcelarilorŭ Nr. 30, în cimiterulŭ dela biserica ortodoxă română din suburbiulŭ „Pórta Turnului“ spre repausŭ eternŭ.

Cuprinșĭ de adêncă durere aducemŭ acéstă jalnică scire tuturorŭ consângenilorŭ și cunoscuților.

Sibiiu, 7 (19) Septem., 1888.

Simeonŭ de Horváth, procurorŭ reg. de statŭ în Deva, ca sociu., *Camillŭ*, *Aureliu* și *Costançe de Horváth*, ca fii.; *Nicolau Lobonțiu*, *Iosefina Lobonțiu*, vĕd. Dr. *Demetriu Răcuciu*, ca frate resp. soră.; *Nicolau Lobonțiu* și *Teodosie Lobonțiu*, ca verĭ, *Iléna* comtesă de *Kún*, măr. *Nicolau Lobonțiu*, *Ana Sterca Șuluțiu* măr. *Nicolau Lobonțiu*, ca cumnate.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 22 Septemvre. Foile scriu în modulŭ celŭ mai simpaticŭ despre memoriile împĕratului Fridericŭ. Unele diare accentuéză că în aceste memorii se găsescŭ surprindĕtóre deslușirĭ cu privire la afacerile militare, și că ele rĕspândescŭ cea dintâiu lumină autentică asupra greutăților ce le-a întêmpinatŭ fundarea împĕrăției germane la statele dela sudŭ. Foile esprimă dorința ca tóte aceste memorii sĕ fiă publicate.

Bruxela, 22 Septemvre. In urma intervențiunei regelui a cădutŭ proiectulŭ, după care avea sĕ se țină unŭ meetingŭ alŭ catolicilorŭ din Belgia cu scopŭ de a protesta în contra călĕtoriei împĕratului germanŭ la Roma.

Sofia, 22 Septemvre. Cu tóte că diarele continuă de a se ocupa cu situațiunea în Macedonia, nu este nicĭ o causă de neliniștire, deórece guvernulŭ bulgarŭ a făcutŭ categorice declarațiunĭ în privința pasivității sale.

Roma, 22 Septemvre. Papa Leo XIII pregătesce unŭ discursŭ importantŭ asupra situațiunei sfântului scaunŭ, ce veiesce sĕ-lŭ țină în 28 Septemvre n. când va primì marele conductŭ de peregrinĭ. P'aicĭ nu se crede, că se vorŭ face schimbărĭ în diecesa de Diakovar.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ .	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.94	„	11.—
Imperialĭ	„	9.94	„	10.—
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.90
Renta de hârtiă 5%	90.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.70
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.39
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de argintŭ austriacă	82.65
Renta de aurŭ austriacă	110.80
Losurĭ din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	878.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	312.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.62\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.50
Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 9315—1888. 26 M 1—1

PUBLICAŢIUNE.

Budgetulŭ percepţiunilorŭ şi erogaţiunilorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ pentru anulŭ 1889 dimpreună cu aparţinĕtórele acluse se află, conformŭ §. 125 alŭ art. de lege XXII din 1886, în biroulŭ primarului, *uliţa căldărarilorŭ No. 519-a*, în decursŭ de 15 dile spre esaminare din partea fiecăruia.

Fiecărui *supusŭ dărei comunale* 'i stă în liberă voiă, ca pănă în *27 Septemvrie a. c.* sĕ 'şĭ aşternă la subscrisulŭ magistratŭ eventualele observaţiunĭ.

Braşovŭ, 11 Septemvre 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nro. 715 ex 1888.
a. f. sc. c. d.

Escriere de concursŭ.

La administraţiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutoriu la resolvirea pieselorŭ şi la ţinerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ.

Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară şi germană în graiu şi în scrisŭ. Candidaţii de advocaţĭ vorŭ fi preferiţĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la „Comisiunea administratóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ", în Năsĕudŭ pănă la *16 Octomvre, la 6 óre după amédă.*

Carĭ se vorŭ trimite mai târdiu nu se vorŭ considera.

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, la 28 Iuliu 1888.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Besztercze, 1888 Sept. 15. Láttam: **Báró Bánffy,** m. p. főispán, kir. biztos.

155,3—3

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.